

РЕЦЕНЗИЯ

От проф. Иван Тодоров Въшин, дмн

Ветеринарномедицински факултет при Тракийски университет

Научна специалност „Ветеринарно-санитарна експертиза“

Относно: Конкурс за академична длъжност „Доцент“ по научна специалност „Обществено ветеринарно дело и законодателство“, професионално направление 6.4. Ветеринарна медицина, област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина към катедра „Хигиена, технология и контрол на хранителните продукти, ветеринарно законодателство и мениджмънт“ на ВМФ при ТрУ, обявен в ДВ, бр. 54 от 15.07.2016 г. със срок 3 месеца.

Участвам в състава на Научното жури по конкурса, съгласно заповед № 2381 от 04.10.2016 г. на Ректора на ТрУ.

1. Информация за конкурса: Спазени са всички процедурни изисквания и срокове, съгласно ЗВО, ЗРАСРБ, Правилник и правила на Тракийски университет.

Единствен участник в конкурса е ас. Гергана Николова Балиева, дмн към същата катедра.

Комплектът представени документи е правилно и точно подготвен. Напълно отговаря на изискваните материали по обявения конкурс.

2. Информация за кандидата в конкурса: ас. Гергана Балиева е родена на 15.10.1981 г. През 2000 г. завършва гимназия с преподаване на западни езици в гр. Сливен. От 2001 г. до 2007 г. е студент и завършва Ветеринарномедицинския факултет на ТрУ със специалност „Ветеринарна медицина“. Работила е като учител по английски език. Заемала е последователно длъжности – „асистент“, „ст. асистент“ и „главен асистент“. Участвала е в обучителни семинари за докторанти и учени, свързани с пълнотекстова и наукометрична информация от бази данни, подобряване на хуманното отношение към животните, работа с платформата за електронно обучение MOODLE, интегрирана информационна система на ветеринарната медицина, педагогически курс и квалификация по застраховане на животните.

Ас. Балиева е и магистър по икономика и ветеринарна администрация. Владее отлично английски, немски и руски езици.

Кандидатът е отговорник за провеждане на обучението по 4 дисциплини, преподавани в секция „Ветеринарно законодателство и мениджмънт“ към катедрата по Хигиена, технология и контрол на хранителните продукти, ветеринарно законодателство и мениджмънт и е административен отговорник за обучението по магистърска програма „Ветеринарна администрация“.

Д-р Балиева притежава добри комуникационни умения, умения за работа и ръководство на екип и менторски умения.

Автор и съавтор на публикации в реферирани списания с импакт-фактор, участвала е в национални и международни научни форуми и научно-изследователски и образователни проекти.

3.Изпълнение на изискванията за заемане на академична длъжност „Доцент“: През 2015 г. ас. Балиева е защитила дисертация на тема: „Развитие на система за обучение по ветеринарна медицина в Тракийски университет в условия на евроинтеграция“ за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“.

Кандидатът ас. Балиева участва в конкурса общо с 39 научни труда, от които 4 представени за придобиване на ОНС „Доктор“ (включително дисертационен труд и автореферат) и 35 представени в конкурса (17 публикации, 10 участия в научни конференции, 7 публикации в електронни източници и 1 учебно помагало). 20 са публикувани на български език и 14 бр. на чужд език. Самостоятелно са публикувани 8 бр., с един съавтор – 12, останалите с двама и повече съавтори – 22 бр. Публикациите в научни списания са 17, от тях в научни сборници от конференции в България – 7, в сборници от конференции в чужбина – 3 и в електронни източници – 7. Научните публикации в международното списание с импакт фактор (6, 391) не приемам като такова, тъй като „Импакт фактор“ (Impact Factor) е запазена марка на компанията “Thomson Reuters”. Не се намира информация за списанието “International Journal of Science and Research” в базите данни Journal Citation Report и InCites на “Thomson Reuters”, т.е. списанието няма Impact Factor. Списанието “International Journal of Science and Research” няма присъден Импакт ранг – индикатор за значимост на списанията, включени в база данни “SCOPUS”.

За България информацията и анализите от тези бази-данни се използват като официално признати, съгласно препоръките на МОН (научни трудове 5 и 6).

Общият брой на цитиранията е 6. Цитиранията в списания с импакт фактор е 1, без импакт фактор – 3, а в дисертационни трудове – 2. Импакт факторът е 0, 78.

В списъка на хабилитирани преподаватели са посочени 16 доценти и професори.

Д-р Балиева е участвала в 10 научни проекти, от които в 3 участието ѝ е самостоятелно, в останалите е съавтор. Шест от проектите са финансирани от бюджетната субсидия от МОН за финансиране на научната дейност в ТрУ. Като чисто научноизследователски проекти приемам 8.

Кандидатът е участвал в 5 национални и 19 международни научни форуми.

Сравнявайки препоръчителните критерии за оценяване на кандидатури за получаване на научни степени и длъжности по ветеринарна медицина в ТрУ считам, че д-р Балиева отговаря на изискванията.

4.Оценка на учебно-преподавателската дейност: В катедрата, съответно, съответно в секцията има необходимото учебно натоварване и необходимия брой лекционни часове. Нещо повече, кандидатът ще бъде единственото хабилитирано лице. Тук трябва да прибавим и магистърската програма по ветеринарна администрация. Д-р Балиева има 9 години преподавателски стаж. Доктор е по ветеринарна медицина в научната специалност „Зоохигиена и организация на ветеринарното обслужване“. Осигурени са минимум 30 лекционни часа. Лекционната заетост включва часове по дисциплините: „Ветеринарно законодателство, държавна ветеринарна медицина и обществено здраве“ – 30 часа и „Съдебна ветеринарна медицина“ – 15 часа, които са със статут на задължителни. Налице е лекционна заетост и по „Мениджмънт на частната ветеринарна практика“ – 15 часа, „История на ветеринарната медицина“ – 15 часа, които са със статут на избираеми дисциплини. Освен лекционни курсове, кандидатът извежда и практически занятия. Провежда практически изпити по всички дисциплини, преподавани в секцията. Има участие като съавтор

на едно учебно помагало за студентите. Автор и съавтор на една учебна програма. Средната аудиторна заетост е 60 часа лекции и 240 часа практически занятия.

Имам лични впечатления от педагогическата ѝ дейност. Тя е изграден преподавател, владее отлично учебния материал, както на български, така и на английски език. Прилага съвременни и модерни методи на преподаване и разполага с необходимия капацитет. Участва активно в магистърската програма. Като цяло оценката ми за преподавателската ѝ дейност е положителна и съм удовлетворен от активността ѝ и стремежа за постоянно усъвършенстване и израстване. Има придобити и утвърдени умения, навици и професионални компетенции. Ползва се с авторитет сред студентите и е изграден преподавател и педагог в преподаваните от нея учебни дисциплини. Изцяло отговаря на критериите за заемане на академичната длъжност „Доцент“.

5.Кратка характеристика на представените научни трудове (публикации): Съгласно приложената справка, кандидатът участва в конкурса с 38 публикации. За рецензиране приемам 31 и едно учебно помагало или общо 32.

Като цяло д-р Балиева има научни интереси предимно върху системата за университетско обучение по ветеринарна медицина; професионалното развитие и практика на ветеринарните лекари; историческото развитие и управлението на ветеринарномедицинската дейност; правното регламентиране на мерките за профилактика и борба със заразните болести и зоонозите; нормативно регламентиране на безопасността на храните; регламентиране на ветеринарномедицинската дейност при опазване здравето на животните и хората в условията на бедствени ситуации и кризи; благополучие и защита на животните.

Считам, че научните трудове, свързани с анатомични и хистохимични изследвания на животните не са в научното направление в което се развива кандидатът и още по-малко в сферата на общественото ветеринарно дело и законодателство. Същото ми е и становището относно проучванията, свързани с енцефаломиеелита при птиците.

Д-р Балиева е съавтор на ръководство за семинарни занятия по ветеринарномедицинско законодателство и мениджмънт. То е разработено

на основата на принципите на науката за организация и управление – мениджмънт; кибернетика; теория на информацията и медицинска статистика, приложени в областта на ветеринарномедицинската дейност и ветеринарната медицина.

Трудовият стаж, в частност научна дейност на д-р Балиева са свързани с решението на теоретични и практически проблеми и в някои отношения е достигнала и до оригинални приноси и решения. Използвала е съвременни методи за изследване и задълбочен анализ на получените резултати. Част от получените резултати в научноизследователската работа са адаптирани и приложени в теоретичното и практично обучение на студентите.

Малкият брой цитирания (6) се дължат на факта, че резултатите от научните изследвания са публикувани в по-голямата си част в списания, които не се реферират и достъпът до тях е ограничен. В този контекст препоръчвам на д-р Балиева да засили своята публикационна дейност в реномирани научни списания, а те не са малко в областта в която работи.

6. Синтезирана оценка на основните научни и научно-приложни приноси на кандидата: Кандидатът за доцент е представил „Справка за приносите в научните трудове“. Те обхващат периода от 2007г. до сега.

Голям период от научната дейност на д-р Балиева е свързан с проучванията, представени в дисертационния труд „Развитие на системата за обучение по ветеринарна медицина в Тракийския университет в условията на евроинтеграция“. Поради тази причина бих искал да отбележа, че е направено комплексно научно проучване – разгледани са механизмите за прием на студенти по ветеринарна медицина у нас и в Европа, системите за университетско образование, продължаващо обучение, атрактивност, провеждането на теоретична и практична подготовка и анализ на дисциплини от курса на обучение по специалностите „Благополучие на животните“ и „Безопасност на храните“.

Научните трудове, свързани с висшето ветеринарномедицинско образование в България и приносите направени с тези проучвания в различна степен са свързани с дисертационния труд (9, 10, 11, 20, 22, 32). Не подценявам направените приноси, анализи, препоръки и изказани становища и моята оценка като рецензент на дисертационния труд.

Интересни са научните трудове, свързани с професионалното развитие и практика на ветеринарните лекари. Определени са параметрите на работни зони, които да се използват за ергономичен анализ на манипулации и операции, топографските точки за достъп при работа на ветеринарния лекар (19, 21). Анализирани са официалните документи от националното законодателство, регламентиращи правото за упражняване на частна ветеринарномедицинска практика, както и феминизацията на професията (29). Проучена е системата за следдипломна квалификация на обучение през целия живот (15, 34), както и нагласата за професионална реализация на абсолвентите по ветеринарна медицина (35). В 7 научни труда (6, 12, 13, 18, 23, 25, 26) са проучени въпроси, свързани с историческото развитие и управлението на ветеринарномедицинската дейност. Те са свързани със законодателството, кариерното развитие, йерархичната мобилност на ръководни ветеринарномедицински кадри, информационни технологии и тяхното приложение, системи за регистриране и движение на животните. Направените приноси обогатяват съществуващите знания.

Друга част от научните трудове са свързани с правното регламентиране на мерките за профилактика и борба със заразните болести и зоонозите (16, 24, 27, 28, 33). Проследява се развитието на екарисажната система, аспекти при зонироването и компартиментализацията, правни и административни аспекти, профилактика и борба с Африканската чума по свинете, реметриране и лицензиране на зоологическите градини. Приносите са потвърдителни.

С потвърдителен и обогатяващ принос са и научните трудове, свързани с нормативно регламентиране на безопасността на храните – мляко и млечни продукти, намаляване на неблагоприятните ефекти от употребата на пестициди върху общественото здраве и ролята на семейните ферми като производители и преработватели (5, 36).

Диференцирани са механизмите за ефективно управление на бедствия и кризи в системата „ветеринарна медицина“, както и въпроси, свързани с благополучието и защитата на животните. Направен е анализ на европейското и национално законодателства (17, 30, 37).

Научни трудове 7, 8 и 31 не са свързани с обявения конкурс за доцент по „Обществено ветеринарно дело и законодателство“.

Независимо, че научните трудове са с обогатяващ съществуващите знания принос или са потвърдителни, давам положителна оценка, защото те отразяват непрекъснатото израстване на д-р Балиева като научен работник и притежава капацитет за планиране и извършване на научни изследвания индивидуално и в колектив.

Издаденото учебно помагало всъщност е ръководство за провеждане на практически занятия със студентите, съгласно учебната програма.

Заключение:

Представената в конкурса научна продукция от ас. Гургана Николова Балиева е значима по обем, актуалност и научни приноси. Отговаря на наукометричните показатели и критерии, приети в ТрУ, регламентирани от ЗРАСРБ и Правилникът за неговото приложение. Тя има достатъчен научен и преподавателски стаж като „асистент“, „старши асистент“ и „главен асистент“. Изграден научен работник и преподавател.

Представените в рецензията ми анализи дават основание да препоръчам на Уважаемото научно жури да вземе решение за присъждане на академичната длъжност „Доцент“ по „Обществено ветеринарно дело и законодателство“ на ас. Гургана Николова Балиева, двм.

02.12.2016 г.

Рецензент:

Проф. Иван Въшин, двмн